

23.1.2020

Perustiedot	
Hankkeen/toimielimen/strategian nimi	EASA-asetuksen edellyttämät kansalliset lainsäädäntömuutokset
Toimielimen/strategian tyyppi	
Mahti-numero	VN/8135/2019
Hankeikkuna-tunniste	LVM076:00/2018

Aikataulu			
Hankkeen asettamispäivä	20.9.2018		
Hankkeen toimikausi	20.9.2018–31.7.2020		
Etapit	<i>suunnitteilla</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Arvio aikataulusta</i>
		<i>Hanke alkaa</i>	<i>heti</i>
<i>Arviomuistio mahdollisista säädösvalmistelutarpeista</i>		<i>joulukuu 2018</i>	
<i>Johtopäätökset esivalmistelusta</i>		<i>helmikuu 2019</i>	
<i>Kuulemistilaisuus</i>		<i>tammikuu 2019</i>	
<i>Dispositio HE:stä</i>		<i>helmikuu 2019</i>	
<i>Luonnos yleisperusteluista</i>		<i>maaliskuu 2019</i>	
<i>Pykäläluonnokset</i>		<i>maaliskuu 2019</i>	
<i>Luonnos yksityiskohtaisista perusteluista</i>		<i>huhtikuu 2019</i>	
<i>käynnissä</i>		<i>HE-luonnos lausuntokierroksella</i>	<i>loka-marraskuu 2019</i>
	<i>Lausuntotiivistelmä</i>	<i>joulukuu 2019</i>	
	<i>Osaston johtoryhmän puolto</i>	<i>maaliskuu 2020</i>	
	<i>Virkamiesjohtoryhmä</i>	<i>maaliskuu 2020</i>	
	<i>Ministerin hyväksyntä</i>	<i>maaliskuu 2020</i>	
	<i>Ministerityöryhmä</i>	<i>-</i>	
	<i>Laintarkastus</i>	<i>tammi-helmikuu 2020</i>	
	<i>Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty</i>	<i>helmikuu 2020</i>	
	<i>Rahakuntakäsittely</i>	<i>-</i>	
	<i>Valtioneuvostokäsittely</i>	<i>huhtikuu 2020</i>	
<i>päättynyt</i>	<i>Eduskuntakäsittely alkaa</i>	<i>huhtikuu 2020</i>	
	<i>TP vahvistaa lain</i>	<i>kesäkuu 2020</i>	
	<i>Lain voimaantulo</i>	<i>1.7.2020</i>	

Kuvaus

Asiasanat	Ilmailun turvallisuus, miehittämätön ilmailu
Tavoitteet ja tuotokset	Hallituksen esitys ilmailulain muuttamisesta
Nykytilanne tai lähtökohdat – miksi hanke on käynnistetty?	EU:n siviili-ilmailun turvallisuutta ja Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto EASA:a koskeva perusasetus (EU) 2018/1139, niin sanottu <i>uusi EASA-asetus</i> , tuli voimaan 11.9.2018. Asetus on suoraan sovellettava, mutta aiheuttaa tarpeen päivittää kansallinen ilmailun turvallisuutta koskeva sääntely vastaamaan EU-sääntelyä.
Vaikutukset ja hyödyt	Hankkeessa saatettaisiin kansallinen sääntely vastaamaan EU-sääntelyä. Samalla sääntelyä ajantasaistettaisiin. Hankkeessa tavoiteltaisiin entistä yhtenäisempää ilmailun turvallisuustasoa EU:ssa ja turvallisuushyötyjä sekä myös edistettäisiin automaation ja robotiikan hyödyntämistä luomalla miehittämättömälle ilmailulle lainsäädäntökehys EU:n sisämarkkinoille.
Tiivistelmä (enint. 350 merkkiä)	<p>EASA-asetuksen uudistamisen tavoitteena on ollut korkean turvallisuustason ylläpitäminen ja ilmailutoimialan kilpailukyvyn parantaminen ensinnäkin siirtymällä kohti riski- ja suorituskykyperusteista turvallisuussääntelyä ja valvontaa. Sen tarkoituksena on parantaa ennakoivasti Euroopan ilmailun kykyä tunnistaa ja hallita lentoliikenteen riskejä sekä toisaalta päästä eroon tarpeettomista vaatimuksista ja vähentää liian yksityiskohtaista ja ylimääräisiä kustannuksia aiheuttavaa sääntelyä. Ehdotuksen tavoitteena on ollut myös sopeuttaa turvallisuussääntely ilmailumarkkinoiden ja teknologian kehitykseen. Teknologinen kehitys on ollut nopeaa etenkin miehittämättömän ilmailun osalta. Ehdotuksen keskeinen tavoite onkin ollut luoda miehittämättömälle ilmailulle EU:n tasoinen lainsäädäntökehys, jotta sen kaupallinen potentiaali voitaisiin hyödyntää tehokkaammin sisämarkkinoilla.</p> <p>EASA-asetuksen soveltamisalan laajentuminen miehittämättömiin ilma-aluksiin ja maahuolintapalvelujen turvallisuusvaatimukseen edellyttää kansallisen ilmailulainsäädännön päivittämistä. Myös kansallisesta ilmailun turvallisuusohjelman laatimisesta säädettäisiin jatkossa asetuksessa, joten ilmailulakia olisi tarkistettava tältä osin.</p> <p>Asetuksen nojalla on annettu komission täytäntöönpanoasetus säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä (EU) 2019/947 (jatkossa täytäntöönpanoasetus).</p> <p>EASA-asetus ja sen nojalla annettu täytäntöönpanoasetus sisältävät seuraavilta osin</p>

	<p>kansallista liikkumavaraa, jonka käyttämisestä on tarkoitus päättää hankkeessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>kevyt ilmailu</i>: asetuksessa luetellaan, mitkä ilma-alukset jäävät sen soveltamisalan ulkopuolelle. Sen lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus päättää, että soveltamisalan ulkopuolelle voidaan jättää myös eräät muut ilma-alukset, jolloin niistä säädettäisiin kansallisesti. Käytännössä kyseeseen tulisivat etenkin ultrakevyet lentokoneet, jolloin kansallisesti voitaisiin säännellä entistä painavampia koneita. - <i>valtion ilmailu</i>: asetuksen soveltamisalaa on laajennettu siten, että jäsenvaltioilla on halutessaan mahdollisuus soveltaa tiettyjä asetuksen säännöksiä myös valtion ilma-aluksiin. - <i>miehittämätön ilmailu</i>: miehittämätöntä ilmailua koskevassa komission täytäntöönpanoasetuksessa on kansallista harkintavaraa koskien mm. lennättäjän vähimmäisikää, toiminnan vakuuttamisvelvollisuutta sekä miehittämätöntä ilmailua rajoittavia tai helpottavia uudenlaisia ilmatilan alueita eli UAS-ilmatilavyöhykkeitä.
Tilannekuvaus	<p>Hanke on ollut käynnissä syksystä 2018 lukien. Arviomuistio muutostarpeista valmistui ja oli lausuntokierroksella keväällä 2019. Luonnos hallituksen esityksestä ilmailulain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi oli lausuntokierroksella loka-marraskuussa 2019.</p> <p>Hankkeen valmistelu on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta muun muassa lausuntokierroksilla esitettyjen huomioiden huomioimiseksi asianmukaisesti. Hanketta on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Valmisteluajankatuluun ovat vaikuttaneet myös vastuvalmistelijan vaihdos ja hallituksen muuttuminen toimitusministeriöksi joulukuussa 2019. Hallituksen esitys on nyt viimeistelyvaiheessa ja tarkoitus saattaa johtoryhmien käsiteltäväksi maaliskuussa 2020 ja valtioneuvostoon huhtikuussa 2020.</p> <p>Hankkeen valmistelun yhteydessä on noussut esiin ilmailulakiin ja liikenteen palveluista annettuun lakiin liittyviä kansallisia muutostarpeita, joita ei voitu toteuttaa hankkeessa johtuen EASA-asetuksesta johtuvien lainsäädäntömuutosten kiireellisestä aikataulusta. Tällaiset ilmailulainsäädäntöön kohdistuvat muutostarpeet</p>

	<p>ovat sidosryhmien valmistelussa esiin tuomia ja ne liittyvät toimimattomaan tai epäselvään säätelyyn muun muassa siviili- ja sotilasilmailussa, mikä aiheuttaa toimijoille säästötaakkaa.</p> <p>Lisäksi valmistelun yhteydessä on tunnistettu tarve muuttaa valtioneuvoston asetusta ilmailulta rajoitetuista alueista (930/2014) vastaamaan ilmailulakiin tehtäviä muutoksia.</p>
--	--

Yhteydet		
Suhde hallitusohjelmaan	<i>Painopistealue</i>	
	<i>Kärkihanke</i>	
	<i>Toimenpide</i>	
Ylätason hanke (Hankeikkunatunnus)		
Hanke liittyy lainsäädäntöön	kyllä	
Hanke liittyy talousarvioon	ei	

Käsittely	
Kiireellinen	-
Budjettilaki	-
KUTHANEK	-
Lainsäädännön arviointineuvosto	-
Hallituksen esityksen numero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>
Eduskunnan vastauksen numero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>
Säädösnumero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>

Henkilöt ja työryhmät			
Vastuuhenkilö <i>(Hankeikkunassa)</i>	Veikko Vauhkonen, Laura Kolinen		
Yhteyshenkilö <i>(Hankeikkunassa)</i>	Veikko Vauhkonen, Laura Kolinen		
Työryhmät	<i>Nimi</i>	<i>Toimikausi</i>	<i>Jäsenet</i>

Taloustiedot	
Budjetti (€)	
Työmääräarvio (htp)	
Rahoitusmomentti	

Linkit	
Linkin nimi ja www-osoite	

Vastuuvirkamiehet	
Vastuuyksikkö	TIO / Turvallisuusyksikkö
Vastuullinen yksikön päällikkö	Elina Immonen
Vastuuvirkamies	Veikko Vauhkonen
Tukivirkamies	TIO, Laura Kolinen VEO, Mira Karppanen, Antti-Jussi Lankinen
Säädöksen tekninen valmistelija	Merja Roikola

Viestintä	
Viestintä ja vuorovaikutus	Hankkeen etenemisestä tiedottaminen ja viestinnän suunnittelu tehdään yhteistyössä ministeriön viestinnän kanssa.

Sidosryhmätoiminta	
Asiansaisten kuuleminen	Hanke valmistellaan avoimesti ja vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa. Tahoja, joihin velvoitteet kohdistuisivat, kuullaan valmistelun yhteydessä. Vuonna 2019 järjestettiin työpajoja ja tavattiin muutenkin keskeisiä ilmailun toimijoita valmistelun yhteydessä. Lausuntokierros järjestettiin esityksestä lokamarraskuussa 2019 ja arviomuistiosta keväällä 2019.
Muu vuorovaikutus	-

Muuta	
Raportointi	Yksikön päällikkö raportoi säännöllisesti hankkeen etenemisestä osaston johtoryhmässä. Osastopäällikkö raportoi hankkeen etenemisestä tarvittaessa virkamiesjohtoryhmässä.
Huomautuksia	
Päivämäärä	24.1.2020

Säädöshankepäättöksen käsittely	
Osaston johtoryhmän puolto	14.9.2018
Virkamiesjohtoryhmän puolto	
Ministerin johtoryhmän tai ministerin hyväksyntä	19.9.2018